

ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE

...od nemoci ke zdraví...

**PROKÁZALI JSME,
ŽE SI DOVEDEME PORADIT,**

říká přednosta chirurgické kliniky 2. LF UK a ÚVN Praha

plk. prof. MUDr. Miroslav RYSKA, CSc.

S přednostou chirurgické kliniky 2. LF UK a Ústřední vojenské nemocnice v Praze prof. Ryskou jsme si o činnosti jeho pracoviště povídali už před třema léty – v lednu 2005. Dnes ale téžistěm rozhovoru nebude problematika domácí: prof. Ryska se totiž nedávno vrátil z mise v Afganistanu. Námětem dnešního povídání bude tedy problematika zahraničních misí Armády České republiky, nahlížená z pohledu lékaře – chirurga.

Pane profesore, jak došlo k Vaší cestě do Afganistanu?

Jak víte, část naší současné mise v rámci ISAF – mezinárodních bezpečnostních sil (ISAF - International Security Assistance Force) spočívá v provozování české polní nemocnice, umístěné v Kábulu poblíž letiště. Tato polní nemocnice - mimochodem velmi dobře vybavená včetně CT, moderních ultrazvukových a rentgenových přístrojů, intenzivní péče, dvou operačních sálů atd. – má za úkol poskytovat zdravotní péči pro koaliční vojáky z 22 států (kromě států NATO jde také o Filipínce a Australany) a vojáky Národní afgánské armády, pro osoby podílející se na současné vládě prezidenta Karzaiho a pro civilní zaměstnance ISAF. Mě připadla na dobu čtyř měsíců práce hlavního lékaře; tato funkce je obsazována erudovaným chirurgem. Musím připustit, že při nabídce odjet do Kábu-

lu mě nejprve napadlo, že jsem již pro tuto práci starý. Že je spíše vhodnější pro čtyřicátníka a ne pro padesátníka. Ale nakonec jsem souhlasil a do Afganistanu jsem začátkem prosince loňského roku odjel.

Mohl byste povědět, jaká práce Vás v době Vaší mise v Afganistanu čekala?

Jak jsem se již zmínil, ve funkci hlavního lékaře jsem byl zodpovědný za veškerou odbornou medicínskou

činnost celé polní nemocnice, celého kolektivu zdravotníků v počtu více než padesáti pracovníků včetně dvanácti lékařů. Polní nemocnice v Kábulu splňuje veškeré nároky, které jsou na ni kladeny při ošetření i těch nejtěžších úrazů, vyjma poranění vyžadujících neurochirurgický operační výkon. Je třeba vidět, že právě nutnost ošetřit a zabezpečit několik takto raněných pacientů najednou vedla k výchově dobře sešraného týmu. Po příjezdu jsme velmi rychle prokázali, že jsme schopni si s tímto

úkolem poradit. Kromě toho dobře fungovala i naše ambulance, stomatologie a hygienická služba. Osobně jsem měl radost, když naši činnost vysoce oceňovali zejména lékaři a představitelé ostatních států, kteří srovnávali jejich vojenská zdravotnická zařízení s naší polní nemocnicí.

Moje všední činnost kromě toho znamenala být v každodenním kontaktu se středoštickým chirurgickým pracovištěm. Nikoliv proto, abych tak říkajíc do všeho na dálku mluvil, ale abych mohl pomoci v těch provozních záležitostech, které je možno řešit na dálku pomocí telefonu či e-mailu.

Z hlediska provozu není jednoduché, když na chirurgii čtyři měsíce primář či přednosta chybí. Nicméně v této souvislosti musím zdůraznit, že celý kolektiv kliniky se velmi snažil, aby se moje absence na provozu pražského pracoviště projevila co nejméně. A patří jim všem za to velký dík. Kromě toho jsem ještě připravoval střeoevropský kongres chirurgů. Ten se uskutečnil po mém příjezdu v Praze koncem dubna. Přijelo na něj téměř 500 účastníků ze 49 zemí a nikdo z nich nepoznal, že prezident kongresu nebyl téměř půl roku předtím doma. Ukázala se tak nejen síla internetu, ale především schopnost malého přípravného výboru vše zařídit. Dobrá zkušenost.

Ale zpátky do Kábulu. Co jsem považoval pro sebe za nejnáročnější, bylo řešení problému komunikačního: komunikovat s množstvím subjek-

tů, které se podílely na záchranných akcích a přivázely do naší nemocnice pacienty či raněné. Zpočátku jsem jen s obtížemi odhadoval, s kým hovořím, koho volající osoba zastupuje. Měl jsem nejen obavu, abychom včas pomohli, ale při vědomí určitých rizik v daném prostoru jsem měl - po pravdě řečeno - trochu i strach, aby nedošlo ke zbytečnému ohrožení našich lidí. Po měsíci pobytu se podařilo komunikaci výrazně zjednodušit. Nicméně dojednat správně jak převoz pacienta k nám, tak i jeho včasný překlad po operaci do definitivního zdravotnického zařízení - většinou ve vlasti - zůstává pro hlavního lékaře jedním ze dvou nejdůležitějších úkolů. Provést operaci či zajistit další léčbu je úkolem druhým. Výhodou byla přítomnost dalších odborníků, především velmi zkušeného anesteziologa, primáře anesteziologického oddělení MUDr. B. Jurenky, a velmi schopného ortopéda MUDr. L. Urbánka; oba jsou z ÚVN. Připočtete-li erudovaného rentgenologa, internistu, stomatologa, psychiatra (MUDr. M. Holuba z ÚVN) a další lékaře a sestry polní nemocnice, máte pohromadě tým, který je schopen pracovat jako v nemocnici kamenné.

V poslední době se české veřejnosti dotkly zprávy o úmrtí českých vojáků na afghánské půdě. Vy jste tam byl, když našel český vojenský automobil na nastraženou minu a než výbuch jednoho vojáka zabil a tři zranil. Pokud vím, těžce raněný

voják je dosud v ošetření u Vás v Ústřední vojenské nemocnici.

Máte pravdu. V době mého působení v Kábulu došlo k prvnímu výbuchu, při kterém sebevražedný atentátník zabil jednoho a zranil tři vojáky České armády. Je třeba vidět, že byli postiženi naši vojáci, kteří vykonávali patroly v rámci ISAF či zabezpečovali bezpečnost civilních osob našeho tzv. rekonstrukčního týmu. Proti takto vedeným útokům v podstatě neexistuje stoprocentní ochrana. Vzhledem k tomu, že se jedná o útok z bezprostřední blízkosti, následky bývají tragické. V případě přežití se jedná především o zranění končetin a obličejové části hlavy. Ostatní části těla bývají chráněny výstrojí. Tak tomu bylo i u našich dvou těžce zraněných vojáků, kteří jsou v péči Ústřední vojenské nemocnice.

V této souvislosti je třeba se zmínit o tom, že naše veřejnost není na následky těchto incidentů připravena. Spíše pochopí a toleruje smrt při dopravní nehodě, než náhoda postiženým zaviněná, než smrt či těžké zranění vzniklé v průběhu zahraniční mise. Těžko se o tom mluví, ještě obtížněji se to vysvětluje. Záleží na každém z nás, jak se k současnému složitému světu sám postaví a jak jej hodnotí.

Druhou část rozhovoru s prof. Miroslavem Ryskou otiskneme v letním dvojčísle v červenci.